

Aanleiding en verantwoording:

Zo'n zeven jaar geleden beloofde het kabinet Balkenende 3, bestaande uit CDA en VVD, dat we na het zuur het zoet zouden krijgen. Inmiddels weten we dat die woorden niet zoveel te betekenen hadden. Want in plaats van zoet hebben we nu te maken met een situatie die voor veel mensen in het land alleen maar zuurder wordt. Blijkbaar is dat de genoemde partijen wel toevertrouwd.

Hoe het zover gekomen is hoeft geen uitleg. Tel een bankencrisis en een mondiale crisis bij elkaar op en je hoeft geen econoom meer te zijn om uit te leggen wat dat betekent. Verder speelt mee dat we in Nederland te maken hebben met vergrijzing en dat mede als gevolg hiervan sociale voorzieningen en zorg steeds meer kosten.

We hebben het hier dus om zaken die zich, voor het merendeel, op grote afstand van Slochteren afspelen en waarop we helemaal geen invloed hebben. Toch merken we direct de gevolgen van dit beleid. Werden eerst de uitgaven aan de gemeenten bevroren en waren we er al een tijdje aan gewend om niet meer de trap mee op te gaan wanneer de rijksoverheid meer uitgaf, nu hebben we de situatie dat we de trap naar beneden in sprongen moeten nemen. Springen van een trap is weer eens wat anders dan springen op een trampoline zullen ze in Den Haag gedacht hebben.

Dat we moeten bezuinigen is helder en helaas onoverkomelijk. Willen we als gemeente Slochteren niet in de problemen komen dan is het ook in het belang van onze inwoners wanneer we goed letten op onze uitgaven. Het door het college gehanteerde beleid van realistisch ramen van de uitgaven en voorzichtig ramen van de inkomsten heeft bewezen goed te werken. Het heeft ons de gelegenheid gegeven om de afgelopen jaren te investeren in de Slochter samenleving.

Het is zuur te moeten constateren dat bij CDA en VVD opmerkingen uit het verleden geen garantie bieden voor de toekomst.

De reactienota naar aanleiding van de inbreng in de commissie financiën van 17 februari is kort en duidelijk en gaat op hoofdlijnen in op de bijdrage van de ChristenUnie. We verwachten hierover in de zomerbrief nadere voorstellen tegemoet te zien, die een inhoudelijke vertaalslag zijn van onze inbreng. Ik zal dan ook niet herhalen wat is meegenomen. We wachten op die punten eerst het vervolg af, en zullen dan beoordelen of ze in doelstellingen zijn omgezet.

Wel hebben we een opmerking over de eerste zin op bladzijde 9, wellicht onbedoeld staat hierin een waardeoordeel ten aanzien van de inbreng van verschillende partijen. De opmerking over uit de heup schieten is duidelijk niet van toepassing op de ChristenUnie. Wel stellen we voor om de bedoelde zin, op pagina 9 onder de kop eigen organisatie, weg te laten en te vervangen door:

In deze context dreigen er ongewenste effecten, wanneer er als gevolg van ondoordachte en te snelle keuzes, willekeurige functies –(waarvan wordt vermeend dat zij overbodig zijn)- verdwijnen.

Snijden in eigen vlees.

Dat betekent vervolgens wel dat de ChristenUnie keihard stelling neemt tegen de indruk die juist de verklaring vormt voor het ontstaan van deze zin.

Het klinkt zo leuk en wat bleek het ook nu weer een gegarandeerd succes in de media. Directeur hier eruit, manager daar, verder snijden in de ambtenaren en minderen in wethoudersformatie. En als kers op het toetje konden ook de kantine medewerkers wel weg. Ze dingen nou niet echt mee voor de originaliteitsprijs. De bijdrage in de commissievergadering van het CDA en Gemeentebelangen, was in de ogen van de ChristenUnie, op dit punt teleurstellend. Een algehele taakstelling van 10% betekent ook een taakstelling van 10% ambtelijke tijd. Zo moeilijk is de rekensom dan, met behulp van de beheersbegroting en informatie uit de andere eerder verstrekte financiële stukken, ook weer niet. Hierbij zit trouwens wel de investering voor het klantencontactcentrum en digitalisering verwerkt.

Het is wat de ChristenUnie betreft helemaal geen ideale oplossing omdat het takenpakket groter en zwaarder wordt en nu door een kleinere groep moet worden gedaan. We trekken dus al een grote wissel op het personeel. Kortom hiermee roeptoeterden deze partijen. Of vinden CDA en Gemeentebelangen echt dat we maar moeten stoppen met het uitvoeren van wettelijke taken! En als daar dan problemen van komen leggen zij daar dan ook verantwoording voor af?

De keuze voor de wethouders maakte men vreemd genoeg niet toen men zelf zitting had in het college en er ook bezuinigd moest worden. Het had u gesierd als juist u dit punt niet had aangeroerd. Vooral ook omdat u uit ervaring weet dat het zo gemakkelijk niet is.

Minimabeleid:

Het aanvaarden van werk en het daarmee ontvangen van een hoger inkomen, zorgt voor het geheel of gedeeltelijk verdwijnen van inkomensondersteunende maatregelen. Dat is goed voor de gemeentelijke financiën. Maar waar dit in de praktijk zorgt voor de zogenaamde armoedeval treedt een nieuw probleem op. Kortom hoe hoger we de grens trekken die recht geeft op voorzieningen des te groter is de terugval in inkomen.¹

Er valt dus, vanuit dit gezichtspunt, dus iets voor te zeggen om terug te vallen op de 110% norm van het minimuminkomen in plaats van de nu gehanteerde 115% norm.

De besparing die dit oplevert heeft direct gevolg voor de gemeentelijke begroting. Tegelijkertijd heeft ze dat ook voor een in de ogen van de ChristenUnie kwetsbare groep. Vanuit onze uitgangspunten hebben we grote moeite met deze bezuiniging. Ik noemde de vorige keer de overheid het schild voor de zwakken. Dat is een hele heldere en Bijbelse opdracht en dat blijft het ook voor ons.

Navraag bij een deskundige op dit gebied levert op dat gezien de besparing de winst in formatie erg groot lijkt. (gesteld op €10.000) Gevraagd naar de effectiviteit en de haalbaarheid hiervan zal blijken dat er evenveel aanvragen zullen binnen komen en dat hiervoor blijft gelden dat onderzoek moet volgen en er zal altijd een beschikking moeten worden opgesteld, waartegen weer bezwaar en beroep mogelijk is. Dat zijn namelijk wel wettelijke verplichtingen. En was dat niet een voorwaarde die we hadden afgesproken?

¹ Armoedebestrijding november 2010; Inspectie Werk en Inkomen (Min. SoZaWE)

De enige manier waarop het aantal aanvragen valt te verminderen is door middel van gerichte en adequate voorlichting. Ook dat kost geld en vraagt ambtelijke tijd. Effectief levert deze bezuiniging in formatie dus mogelijk niets op. We maken het voor de doelgroep wel extra zwaar. Concreet is het risico niet ondenkbeeldig dat de sociale zelfredzaamheid afneemt, met als gevolg een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Dat blijkt ook uit recent onderzoek van de Inspectie Werk en Inkomen van het ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Koppel hieraan verder de al aangekondigde plannen om te korten op reïntegratiebudgetten en het minimumloon. Daarmee geeft dit kabinet niet alleen blijk van onbehoorlijk bestuur, maar onderkend ook niet het probleem dat gemeenten als gevolg hiervan zullen hebben. De zaak wordt over de schutting gegooid en doorgeschoven op het bordje van een ander.

De kans is namelijk groot dat het de gemeenten vanaf 2012 aan de wettelijke mogelijkheden ontbreekt om aan deze vorm van inkomensondersteuning te doen. Omdat we hiermee rekening moeten houden heeft het terecht een plek in de perspectiefwissel gekregen. We hebben het namelijk over de periode vanaf 2012.

De ChristenUnie stelt zich op het standpunt dat werk gaat boven uitkering en dat het goed is wanneer mensen in hun eigen inkomsten voorzien. Maar voor de groep die dat om uiteenlopende redenen niet kan blijven we opkomen.

Concreet vragen we het college om bij financiële ruimte de grenzen van de wet op te zoeken zoals we dat ook hebben gedaan bij het in het leven roepen van de vervangende witgoedregeling. Daarbij mag u ook van onze fractie voorstellen verwachten.

Wat vaak mist is de mogelijkheid om samenwerking te zoeken met kerken. Lange tijd hebben zij die rol ook gehad en nog steeds zien zij het als hun opdracht om voor de kwetsbaren in de samenleving op te komen. In gemeenten met een geregeld overleg blijkt dat samenwerking goed werkt. Zo'n geregeld overleg willen we aanmoedigen. Het past ook goed bij de Slochter visie. Maak gebruik van de mogelijkheden die er zijn, want als gemeentelijke overheid kun je het niet alleen. De ChristenUnie heeft het al vaker gezegd, maar blijkbaar ontbrak tot nu toe de noodzaak. Nu die noodzaak er wel is wordt het echt tijd om te handelen.²

Veel onderdelen zullen terug te vinden moeten zijn in de participatieverordening.

Collectief en individueel.

De gemeente Slochteren staat er om bekend in de dienstverlening naar de burgers maatwerk te leveren. Dat is een goed ding. Geen situatie is immers gelijk en op de schaal van onze gemeente kennen we ook vaak de persoonlijke achtergronden. In veel raadsstukken stond in het verleden dan ook een hardheidsclausule. Op individuele basis kon worden afgeweken. Maatwerk zorgt voor de menselijke maat en dat is goed. Afgezet tegen de steeds strenger wordende regels en de grotere financiële risico's die dit met zich mee brengt kunnen we dit niet langer vol houden. Wat we nu vastleggen is dan ook norm.

² De gemeente Rotterdam spaart per jaar 300 miljoen euro uit aan kosten omdat kerken gezamenlijk maatschappelijk problemen oppakken. Welk bedrag zou er in Slochteren zijn te winnen?

Dat zelfde geldt voor de WMO. In Slochteren hebben we een hoge tevredenheidsscore. Dat is mooi en het geeft aan dat we het als gemeente goed doen. Maar we zullen hier collectiever moeten werken. Bijvoorbeeld bij het vervoer.

Ook worden op kosten van de gemeente voorzieningen in woningen aangebracht. Wanneer het gaat woningen van de SWS pleit de ChristenUnie er voor deze woningen bij vrijkomen opnieuw in te zetten voor iemand met een indicatie. Dat voorkomt dat woningen met aanpassingen worden bezet door mensen die dit feitelijk niet nodig hebben terwijl bijvoorbeeld verderop in de straat opnieuw een woning moet worden aangepast. Het college zou dit in de verder uitwerking richting zomerbrief mee moeten nemen.

Verder zijn er goedwerkende voorbeelden in andere gemeenten die door Slochteren redelijk eenvoudig kunnen worden overgenomen. We noemen hier specifiek de gemeente Meppel. Het voert nu te ver om hier inhoudelijk op in te gaan. We zullen het college voorbeelden uit deze gemeente aandragen.

Kindergemeenteraad.

De kindergemeenteraad laat jonge inwoners van onze gemeente kennis maken met de lokale politiek. Het programma laat zien dat politiek niet saai hoeft te zijn. De waardering bij de scholen is groot en de kinderen zijn er erg enthousiast over. Het zou jammer zijn als deze vaak eerste echte kennismaking met de democratie zou verdwijnen. De ChristenUnie zal dan ook graag een actieve bijdrage leveren. Het is ook onze verantwoordelijkheid en kan prima bij de ambtelijke organisatie worden weggehaald.

OPOS en Brede Scholen.

Duidelijker kunnen we het niet maken; kiezen voor brede scholen betekent niet dat alles wat niet tot de brede school behoort verdwijnt. Daar was de wethouder duidelijk in en vervolgens is hier na herhaling nog geen millimeter in geschoven.

Verder hebben we, sinds de vorming van de stichting OPOS, inhoudelijk niets meer te zeggen over het openbaar primair onderwijs in de gemeente. Dat behoort tot de bevoegdheid van OPOS en het mag nu na al die jaren toch ook wel eens tussen de oren van de raad zitten. OPOS is autonoom in haar beslissingen en er gaat geen school dicht voordat OPOS hier zelf een voornemen in kenbaar heeft gemaakt. Verzelfstandigen betekent ook afstand houden en alleen in geval van ernstig mismanagement of het aantoonbaar ontbreken van kwaliteit ingrijpen. Volgens de ChristenUnie is dat laatste niet aan de orde en anders horen we graag van de collega fracties waarom we het hierin bij het verkeerde einde hebben. Wel is de vraag wie nu wie volgt in de discussie. Startte de gemeente de discussie in de richting van OPOS of deed OPOS op basis van haar toekomstverkenningen dit in de gemeente. De bal wordt nu op het spelbord van verantwoordelijkheden heen en weer geschoven. Dat zorgt terecht voor onbegrip. Helderheid op dit punt dus.

Meneer de voorzitter, het zal wel niet toevallig zijn dat bij het werken aan dit stuk het nummer er komen andere tijden van Boudewijn de Groot op mijn Ipod voorbij kwam. Het is misschien een schrale troost. Maar hoop doet leven.

